

Slovo k povzbuzení na úterý 2. února 2021, na svátek Uvedení Páně do chrámu
Biblická čtení: Mal 3,1-4; Ž 24; Lk 2,22-40

Milé sestry, milí bratři,

dnešní krásný a starobylý svátek nás svým obsahem, svou náplní i celou svou liturgickou scénérií vrací ještě jakoby zpět do doby vánoční (ostatně před reformou liturgického kalendáře Druhým vatikánským koncilem koncem šedesátých let dvacátého století teprve dnešním svátkem vánoční doba skutečně končila, jesličky i v současnosti mohou být v kostele vystaveny až dodnes, kde je to zvykem). Svátek Uvedení Páně do chrámu totiž zpřítomňuje událost, která s událostmi kolem narození Páně bezprostředně souvisí, událost, ke které došlo čtyřicet dnů po Ježíšově narození, jak nám o ni svědčí Lukášovo sepsání evangelia:

Josef s Marií a novorozeným Ježíšem přicházejí do jeruzalémského chrámu, aby podle ustanovení Zákona (jak čteme v knihách Exodus a Leviticus) přinesli za prvorozeného chlapce předepsanou oběť (pár hrdliček nebo dvě holoubata) a aby rodička byla rituálně očištěna. Do chrámu z vnuknutí Ducha přichází i Simeon, spravedlivý stařec čekající na Mesiáše. V dítěti ho hned rozpozná a zaraduje se. Vysloví své *Nunc dimittis* («Nyní můžeš propustit», kantikum, které se dodnes modlí celá církev v breviáři jako poslední zpěv dne při večerním kompletáři). Ze Simeonových úst zazní i prorocství, že Kristus, až doroste, bude znamením, kterému se bude odporovat, a že i Mariinu duši pronikne meč (v čemž pak následná duchovní tradice přečte první ze sedmi novozákonních bolestí Panny Marie). V chrámě je i prorokyně Anna, spravedlivá stařena, sloužící tam již skoro nějakých pětadesát let Bohu postem a modlitbami. I ona se zaraduje, když spatří dítě, i ona velebí Boha a začne o dítěti vyprávět všem bohobojným.

To vše, ti všichni k nám dnes zvlášť promlouvají, liturgickým slavením můžeme být vtaženi mezi ně a můžeme jim naslouchat...

Panna Maria se svatým Josefem k nám promlouvají nejprve svou pokornou věností Božím předpisům, které svým příchodem („uvedením Páně do chrámu“) dodržují. Jejich věnost je věností, jakou často mají zvlášť prostí a zbožní lidé, tenkrát i dnes. Mariina a Josefa věnost je vlastně příčinou toho, že Simeon a Anna jako jedni z prvních lidí ve svém srdci – bez žádného vnějšího zázraku nebo znamení, bez jakéhokoli hlasu z nebe, bez andělů či hvězdy na nebi, jen z vnuknutí Božího Ducha – rozpoznají v narozeném dítěti Božího Mesiáše. Jen díky tomu, že Maria s Josefem ho přinesli do chrámu, k tomu mohlo dojít. I díky naší pokorné věnosti Božím příkázáním, zvlášť nejhlavnějšímu příkázání lásky a jejím projevům, může dojít k Božím navštívením druhých lidí, o kterých ani nemusíme vědět...

Podobně k nám ovšem promlouvají i Samuel a Anna. Také svou věností, vytrvalostí, a trpělivostí v čekání na Pána. V modlitbě, ve službě v Božím chrámě. I to k víře, k duchovnímu životu patří. Trpělivě čekat na Boží příchod, na Kristovo mystické navštívení, chodit do „prázdného chrámu“ se vším, co tato metafora může znamenat, den co den, sloužit v něm pokorně Bohu a čekat, až Pán konečně přijde a rozradostní naše nitro. Simeon a Anna jsou vzorem celoživotní věnosti, jedné z nejdůležitějších křesťanských ctností. Kéž bychom jim byli aspoň trošku podobní...

Tak – a jistě mnoha dalšími způsoby – k nám promlouvá evangelium.

Ale možná k nám může promluvit i úvodní obřad žehnání svící a následný průvod s nimi (letos, pravda, se tato vstupní část sváteční bohoslužby slaví jednodušeji, spíše jen takzvaným „slavnostním vstupem“ spočívajícím v žehnání rozžatých svící v rukou věřících bez následného společného průvodu). Nicméně i toto stání se svícemi v rukou je vlastně liturgickou náhražkou za nekonaný průvod, a proto snad můžeme několik slov věnovat i jemu, světlenému průvodu (*lucernarium*).

Průvod se svícemi na dnešní den je téměř tak starý jako svátek sám. Jestliže slavení svátku je doloženo již ve čtvrtém století (píše o něm Římanka Egeria ve svém slavném cestopise

popisujícím její cestu do Svaté země), tak průvod je doložen nejpozději od století následujícího, století pátého. Ač rozžaté svíce od starokřesťanských dob symbolizují Krista samotného, dnes navíc jsou v našich rukách, podobně jako byl v náruči Simeonově, tak se zavedením průvodu se svícemi je spojena ještě jedna překrásná starobylá legenda. Ta říká, že na cestě mezi Jeruzalémem a Betlémem byl klášter, který tam založila jistá zbožná zámožná žena jménem Hikelia. Ta vybavila mnichy kláštera svícemi s jasným posláním: Až Kristus se na konci světa vrátí na zem, mají ho za světla těchto svící doprovodit do svatého města Jeruzaléma.

Spojíme-li základní symboliku rozžaté svíce (to je Kristus sám) s touto legendou (Kristus je v našich rukou, je nám svěřenou svící), pak rozžaté svíce v našich rukou symbolizují jak Krista samotného, narozeného do našeho světa, tak Krista v našich rukou, narozeného do našeho vlastního života. Sám Kristus mezi námi a Kristus v nás má tak být naším „světlem“, až Kristus znovu přijde, na konci našeho života i na konci světa. Bez Krista se s Kristem můžeme osudově minout.

Jak tomu rozumět?

Možná vyjdeme z toho, jak třeba také můžeme (až skoro příliš názorně, skoro by se chtělo říci polopatě) rozumět samotné křesťanské symbolice rozžaté svíce: Sama svíce, nejlépe voskovic, představuje Kristovo lidství, knot uprostřed je jeho duší, vosk tělem. Plamen ohně symbolizuje Kristovo Božství, to prosvěcuje celé jeho lidství, září skrze ně a toto lidství se jím stravuje, obětuje, nechá se jím roztavit, a to až ke smrti na kříži.

Rozžatá svíce, Kristus, je tak zároveň vzorem pro nás, máme se sami stávat svíci, kterou držíme, podobní, Kristu podobní. Tak, že i naši duši zapálí Boží plamen, který postupně prosvítí a stráví celé naše lidství.

Krásná legenda o původu dnešního světelného průvodu nám navíc připomíná, že je to právě tato svíce, Kristus, živá víra s nadějí a láskou, hořící živý Kristus v nás, který nám umožní Krista následovat, kamkoli jde, umožní jít za ním, následovat ho. Víra, naděje a láska nám umožní Krista neminout, nebránit se mu, ani když si pro nás ve smrti přijde. Víra, naděje a láska nám dají sílu se za ním s důvěrou vydat i na poslední cestu do nebeského Jeruzaléma. Kéž by tomu také tak bylo...

Jen díky této přítomnosti Krista, Božího plamene v nás, zapalujícího knot naší duše ve voskovicích našeho těla, máme naději se s Kristem neminout, ani během života, ani na jeho konci. Máme naději obstát všem bouřím, hromům a bleskům života a světa (i tak si třeba můžeme metaforicky aktualizovat lidovou „hromničku“). A také máme naději Kristem zazářit i druhým, zahrát je, kamkoli k nim a s nimi – ve věrnosti Božím přikázáním lásky – přijdeme a půjdeme...